

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Невена Аспарухова Панова,

Катедра по класическа филология, ФКНФ, СУ „Св. Климент Охридски“, член на научно жури в конкурс за заемане на академичната длъжност ДОЦЕНТ по професионално направление 2.1. Филология (Литература на народите на Европа, Америка, Африка, Азия и Австралия (Римска литература), обявен от ЮЗУ „Неофит Рилски“ и обнародван в Държавен вестник, бр. 52 от 02.07.2019 г., за научната продукция и академичната дейност на единствения участник в конкурса,

гл.ас. д-р Силвия Георгиева Георгиева,

Катедра „Етнология и балканистика“, Филологически факултет,

ЮЗУ „Неофит Рилски“

Гл. ас. д-р Силвия Георгиева участва в конкурса с една монография (хабилитационен труд), една преводна книга (превод от латински език с въведение и коментар), четири статии и един учебник по латински език; пълният списък с научни публикации на кандидата, както и информацията за цитиранията на нейни изследвания отговарят на минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“, като по някои показатели (групи Г и Д) точките, отчетени от кандидата, надвишават изисквания брой.

Хабилитационният труд, с който д-р Силвия Георгиева кандидатства за заемане на длъжността „доцент“, е монографията ѝ „Дъще, господарке, съробиньо, сестро. Женската идентичност в писмата на Блажени Йероним“, УИ „Неофит Рилски“, Благоевград, 2015. Изследването, с общ обем 238 стр., показва трайния интерес на авторката към епистолографията от Късната античност, която се интерпретира новаторски както като свидетелство за налагането на християнството през IV – V в. според свидетелствата на Отците на Църквата, така и за отношенията между половете и ролята на жената – в семейството и в общността на вярващите – в съответната епоха. Тази проблематика, в отделни свои аспекти, се явява продължение на дисертационната тема на Силвия Георгиева, отразена в по-ранната ѝ монография

„Йерархия на ценностите и жанрови особености в писмата на Свети Августин до жени“ (2008), но тук анализът е задълбочен, основният извор е различен – писмата до жени на Блажени Йероним, културният контекст, в който са поставени разглежданите писма, е коментиран по-широко, така че изследването може да се чете и като история на образованието и образоваността по времето, в което живее авторът на писмата, а паралелът с Августин остава най-явен в пряката съпоставка – по теми и реторически похвати и схеми – между двамата Отци и Учители на Църквата, в случая разглеждани като автори на писма до жени, а тази съпоставка, от друга страна, е сред основните приноси на проведеното ново изследване. И доколкото става дума за хабилитационен труд по римска литература, то за отбелязване, като приноси, са и жанровите наблюдения към отделните писма, техните подвидове, както и прокарването на редица паралели между писмата и други жанрове в римската, дори класическа литература. В рамките на цялото изследване авторката отделя внимание и на терминологията, с която се описва обектът на изследването (въпреки че тук, в отделни редки случаи, би могло да се постигне по-голямо унифициране на чуждата и българска терминология), както и на използваната от самия Йероним в писмата до адресати жени – и така се достига до следващ принос на разработката, а именно – предлагат се наблюдения върху „християнизирването“ на редица понятия, включително описващи разнообразните роли и статуси на жената, през призмата на които роли (и на огледалния образ на автора) всъщност протича в голяма степен анализът на Силвия Георгиева.

Към изданието могат да се отправят отделни, главно технически препоръки за промени, които биха улеснили ползването му от по-широка публика: добре би било самото съдържание да е сегментирано поне съответно на подглавите в основния текст; номерацията на разглежданите писма е добре да е видима и в съдържанието, или пък в отделен индекс; освен това, въпреки че не навсякъде би било постижимо, може някак да се отграничат частите, в които по-дескриптивно, както се налага от целите на изследването, се предава съдържанието на писмата, от онези, в които преобладава анализът; имената на чуждестранните изследователи, чиито трудове са ползвани само

в оригинал, все пак би било по-редно, особено във филологическо изследване, да се представят транскрибирани.

Сходни фокусирания и приноси (при съпоставянето на различни християнски автори епистографи; при анализа на текстовото конструиране на образа и отношението към жената адресат с оглед на съответната цел на писмото; вглеждане в развитието на терминологията – и пряко ползвана в писмата, и описваща ги вторично) се откриват и в трите статии на д-р Георгиева, следващи монографията и в известен смисъл надграждащи я, публикувани на английски език (“The letters of Jerome, Augustine, Pelagius and Pope Innocent to the virgin Demetrias: Epistolary education of Early Christianity”, 2016; “Domina, filia, conserva, germana: the identity of the correspondent in the Saint Jerome’s letters”, 2017; “*Fiunt, non nascuntur Christiani*: raising a child according to St. Jerome’s letters to Gaudentius and Leta”, 2019); методологическият подход на близко четене и коментиране на късноантични свидетелства е видим и в четвъртата статия, с която д-р Георгиева участва в конкурса (публикувана на български, но в реферирано издание) – „*Светът потъва в руини*: падането на Рим през 410 г. през погледа на християнските учители“ (2018).

Научният интерес към епистографията на Отците на Църквата е отразен и в представеното издание с първи български преводи на писма на Св. Августин, чиито адресати отново са жени (изд. 2012). Преводите, подредени тематично, са предшествани от обширно въведение, в което са представени и жените адресати, техните роли в писмата, и своеобразната равнопоставеност между адресант и адресат при този тип християнска епистография – теза, която е задълбочена и в монографията върху писмата на Бл. Йероним. По тези причини преводното издание на писмата на Св. Августин до жени има място сред материалите по конкурса, въпреки оспорваната същински научна стойност на дейността „превод“, а тук го споменавам и като своеобразен преход към темата за преподавателската дейност на кандидата.

Превеждането доказва владенето на даден език, както и умението той да бъде предаван и преподаван и на читатели или слушатели. Като издание в подкрепа на

преподавателската дейност С. Георгиева представя учебника си “Verba Aeterna”, който вече има две издания (2012, 2017), а както става ясно и от уводните бележки към него, ще бъде надграждан и с още дялове. Гл. ас С. Георгиева преподава основно латински език за неспециалисти от различни специалности и факултети в ЮЗУ „Неофит Рилски“, но има опит и с преподаването на старогръцки език, както и на медицински латински, а и с отделни курсове по културна история на Античността. Преподаването на неспециалисти определено е голямо предизвикателство, особено в период, когато висшето образование продължава да се реформира и нерядко се намалява хорариумът на подобни дисциплини. Затова и именно за курсовете за неспециалисти се налага дори по-динамично, отколкото за тези за специалисти, да се обновяват учебните пособия. Приемам напълно подхода на гл.ас. Георгиева да наблегне на латинския (под формата на думите от латински произход) в редица съвременни езици, вероятно познати на отделните групи студенти, ползващи учебника, както и на добавянето на списъци с основна граматическа и др. терминология в края му. И въпреки че авторката директно заявява намерението си на по-късен етап да въведе в римската литература, все пак би било възможно още тези по-начални учебни единици да са съпроводени и от такива бележки за „обща култура“, защото и посредством тях би могло да се засили интересът както към конкретната дисциплина латински език, така и към цялостното наследство от и присъствие на Античността тук и сега. Но преподаването е динамичен процес и съм убедена, че д-р Георгиева постоянно актуализира учебните си материали и преподавателския си подход.

В заключение, въз основа на представените материали и на казаното за тях, изразявам убедеността си, че гл.ас. д-р Силвия Георгиева отговаря на всички законови изисквания, а научната ѝ продукция и академичната ѝ дейност имат качествата и обема, за да ѝ бъде присъдена длъжността „доцент“ по направление 2.1. Филология.

София, 20.10.2019 г.

/доц. Невена Панова/

STATEMENT

by Assoc. Prof. Nevena Apsaruhova Panova, PhD,

Department of Classical Studies, Faculty for Classical and Modern Philology,

St. Kliment Ohridski University of Sofia,

a member in Academic Jury in the contest for the academic position Associate Professor in professional area 2.1. Philology (Latin literature), for the needs of the Faculty of Philology at SWU, announced in the SG, issue 52, 02.07.2019

for the publication and academic activity of Chief Ass. Silvia Georgieva, PhD,
SWU

Dr. Silvia Georgieva presents for the competition one habilitation monograph, four articles, one translated book (by St. Augustin), one textbook – Introduction in the Latin Language. These, as well as the other materials submitted – publication and citation lists, etc. – completely meet and even go far further the conditions of the Academic staff development law in RB, incl. the minimum national requirements for scientific and teaching activity.

The monograph “Filia, domina, conserva, germana: the identity of the female correspondent in Saint Jerome’s letters”, ed. SWU, 2015, 238 p., is an original investigation into the epistolography of the Late antiquity, especially into the educative role of the letters, addressed to women, by St. Jerome. With this book Dr. Georgieva deepens her interest into the late antique and early Christian letters, which is to be found also in her earlier monograph, upon her PhD thesis, devoted to the letters to women by St. Augustin, ed. 2008. But here, in the habilitation monograph, the analyzed letters are put in broader cultural context, and the book proposes a kind of history of education in the period studied; as a contribution of the volume could be regarded the detailed genre observations and classifications of the letters discussed, as well as the parallels made towards some classical Latin works. I would only recommend to the author for an eventual second edition to add a more detailed Table of contents and an Index with the observed letters.

Both here, in the monograph and in the following articles, most of them – published in English, as provocative and fruitful could be regarded the fulfilled comparison between St. Jerome and other Christian letter writers from the period; common for all publications by S. Georgieva on the topic is also the interest not simply to the fact that there were many letters to female correspondents, but to the different roles of the women addressed – in the society and for the author, and to their movement and hesitation between the virginity and the care for a family in

the Christian rules. S. Georgieva puts an accent on the terminology of the original testimonies too – her observations on the transition of many notions from pagan to Christian meaning are successful and interesting.

The subject of the terminology and the specific language used by the original sources is bound also to the translation activity of the candidate, although translations are usually not recognized as scholarly contributions. However, the presented book in translation – “Selected letters to women” by St. Augustin, accompanied by Introduction and Notes, represents once again the profound interest of Dr. Georgieva towards the late antique epistolography, to the persona and vita of the female correspondents and to the general religious and educative spirit of the time, and towards the need to discuss the Late antiquity more broadly, both through studies and through translations, in Bulgarian context as well.

To a certain popularization of the ancient legacy in general are devoted the main teaching activities of the candidate, since Dr. Georgieva teaches mainly Latin to non-specialists since years, at different faculties of the South-West university in Blagoevgrad, and she has written a textbook (edd. 2012, 2017), entitled “Verba aeterna”, and concentrated on the lexical heritage of Latin in the Romance and other European languages – this orientation could be very useful for provoking the interest of students from different BA and MA degrees to deepen their knowledge and understanding of Latin; I would only recommend to include even at the earliest stage of that type of education in Latin more cultural and literary realia, in order to keep also the interest to the original social and cultural context.

In spite of these and some other similar comments, and on the grounds of the arguments presented above, and on the basis of all publications and documents submitted, it is my conviction that the candidate Dr. Silvia Georgieva has the characteristics and qualities for awarding the academic position Associate professor in professional area 2.1. Philology.

Sofia, 20 October 2019

/Assoc. Prof. Dr. Nevena Panova/